

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 97: Thiện Nam Tử, Thiện Nữ Nhân, Phát Tâm A-Nậu-Đa-La Tam-Miệu Tam-Bồ-Đề

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 007)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Kinh văn: Thiện nam tử, thiện nữ nhân, phát A-nậu-đa-la Tam-miệu Tam-bồ-đề tâm.】

Trong đoạn kinh văn này, điểm chúng ta cần đặc biệt chú trọng chính là chữ “Thiện”. “Thiện nam tử, thiện nữ nhân”, vậy tiêu chuẩn của chữ “Thiện” là gì? Chúng ta có được tính là thiện hay không? Kinh điển của Phật có Đại thừa, có Tiểu thừa; trong kinh điển Đại thừa và Tiểu thừa, tiêu chuẩn về “thiện nam tử, thiện nữ nhân” là không giống nhau. Đây là điều chúng ta bắt buộc phải biết.

Trong đời này chúng ta muốn thành Phật, thì trước tiên phải phù hợp với tiêu chuẩn mà Đức Phật yêu cầu. Nói cách khác, chúng ta phải có đủ điều kiện để làm học trò của Phật, chữ “Thiện” chính là điều kiện đó. Trong *Kinh Quán Vô Lượng Thọ Phật*, Thế Tôn đã giảng giải tiêu chuẩn này rất rõ ràng, minh bạch.

Thứ nhất là “Nhân thiên thiện” (cái thiện của hàng trời, người). Hiện nay có rất nhiều người đề xướng “Phật giáo nhân gian”, điều này cũng không tệ, cũng rất hiếm có. Đây gọi là Ngũ thừa Phật pháp, năm thừa bao gồm: Nhân thừa, Thiên thừa, Thanh văn, Duyên giác và Bồ-tát. Về cái thiện của hàng trời người, Phật dạy bốn câu: “*Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp*”. Đây là tiêu chuẩn của thiện nam tử, thiện nữ nhân hàng trời người.

Hiếu dưỡng cha mẹ, có phải chỉ là lo lắng cơm ăn áo mặc đầy đủ cho cha mẹ thì được coi là hiếu chăng? Chưa phải. Quý vị cần phải biết, hiếu dưỡng cha mẹ bắt đầu từ khi học Phật cho đến khi quý vị thành Phật vẫn không thể rời xa. Vì sao vậy? Phải giảng chữ Hiếu cho thật viên mãn, thì đến khi thành Phật mới làm được trọn vẹn. Bởi lẽ không chỉ là cung phụng cái ăn, cái mặc, chỗ ở, đi lại,

mà còn phải nuôi dưỡng cái chí của cha mẹ, nuôi dưỡng cái tâm của cha mẹ, khiến cho cha mẹ không có phiền não, không có ưu sầu, không có lo toan, như vậy mới gọi là Hiếu!

Cái Hiếu này vẫn chưa rốt ráo. Người đã học Phật đều biết, nhất định phải khuyên cha mẹ niệm Phật vãng sanh Tịnh độ, thân cận A Di Đà Phật. Cha mẹ thật sự vãng sanh rồi, thì đó mới được tính là đại hiếu. Giả như cha mẹ vẫn còn luân hồi trong sáu nẻo, thì đâu thể gọi là đã vẹn tròn đạo hiếu? Điều này vô cùng, vô cùng quan trọng.

Cho nên chúng ta học Phật, ở trong gia đình phải làm một tấm gương tốt, khiến cho cả nhà nhìn thấy bạn đều sinh tâm hoan hỷ. Khi bạn khuyên họ niệm Phật, họ mới chịu tin tưởng. Bạn học Phật rồi, mà ở trong nhà lại tỏ ra bộ dạng kỳ quái, cái này lạ lùng, cái kia khác biệt, người nhà nhìn mãi không thuận mắt, ngày nào cũng gây gỗ, thì làm sao có thể khiến người nhà tin Phật được? Người nhà chẳng những không tin Phật, mà còn đi rêu rao với bà con bạn bè rằng: *“Các vị phải cẩn thận, ngàn vạn lần đừng cho con cái học Phật, học Phật là hỏng bét đấy”*. Như thế là bạn lại khiến cho cha mẹ, người thân tạo khẩu nghiệp, đó gọi là sai lầm chồng chất sai lầm.

Hoặc là người nhà rất cố chấp, không hiểu đạo lý, thì phải làm sao? Chẳng phải Phổ Hiền Bồ-tát đã dạy chúng ta: *“Hằng thuận chúng sanh, tùy hỷ công đức”* đó sao? Bạn phải biết thuận theo cha mẹ, thuận theo người nhà. Ví dụ, mâu thuẫn thường gặp nhất trong sinh hoạt gia đình là bạn học Phật rồi, ăn chay trường, còn người nhà thì ăn thịt, ăn mặn. Thế là nảy sinh rắc rối lớn, ngày nào cũng cãi vã, nhìn nhau không thuận mắt. Bạn nói người nhà tạo nghiệp, sát sanh tạo nghiệp; người nhà lại nói bạn kỳ kỳ quái quái, không thông tình đạt lý. Phật pháp là phải khai mở trí huệ, Phật pháp là phải thấu tình đạt lý. Bạn phải có khả năng tùy thuận. Tùy thuận rồi dần dần cảm hóa họ, từ từ khơi gợi, giúp họ hiểu rõ rằng ăn chay cũng có dinh dưỡng, cũng khỏe mạnh, thì họ sẽ hoan hỷ thôi.

Ban đầu, ngàn vạn lần đừng đem những lời trong kinh Phật, kiểu như “ăn nó nửa cân, tương lai phải trả nó tám lạng” ra mà hù dọa họ. Người ta làm sao mà chấp nhận được! Không thể nào chấp nhận, căn bản là muốn gây lộn mà. Trước tiên phải nói từ khía cạnh vệ sinh, mọi người đều rất xem trọng vệ sinh, từ vấn đề vệ sinh mà gợi mở, giúp họ suy nghĩ nhiều hơn.

Xã hội hiện nay có vô vàn căn bệnh kỳ lạ, trước đây không hề có. Quý vị hãy ngắm xem, xem báo chí, xem các ca bệnh trong bệnh viện, ba mươi năm

trước không có nhiều bệnh lạ đến thế, bây giờ biết bao nhiêu bệnh lạ xuất hiện. Bệnh này từ đâu mà ra? Người xưa nói rất hay: “*Bệnh tông khẩu nhập*” (Bệnh từ miệng mà vào). Thức ăn bạn ăn vào không sạch sẽ, không vệ sinh.

Học Phật, Phật không hề bắt buộc chúng ta không được ăn thịt. Thích Ca Mâu Ni Phật ra ngoài khát thực, vẫn nhận thức ăn mặn. Thời Thế Tôn đi khát thực, người ta ăn gì thì cúng dường nấy, không có phân biệt, không có chấp trước. Nếu đi khát thực mà ngày nào cũng bắt người ta làm món chay cho mình, thì chẳng phải là làm phiền người khác sao? Phật đại từ đại bi, không gây phiền hà cho ai, thí chủ ăn gì thì cho nấy.

Hiện nay ở các quốc gia Tiểu thừa như Sri Lanka và Thái Lan, họ đi khát thực không có ăn chay. Ngay cả một số quốc gia Đại thừa khác, như Phật giáo Nhật Bản cũng không ăn chay. Chẳng những không ăn chay, người xuất gia Nhật Bản còn uống rượu. Rượu thật sự là giới trọng, trong năm giới cấm uống rượu, vậy mà họ uống rượu, không chỉ uống, họ còn đem rượu cúng Phật. Tôi đã từng sang Nhật Bản tham quan, ghé thăm rất nhiều tự viện lớn, thấy trước tượng Phật bày biện từng chai từng chai rượu cúng ở đó, đều là rượu ngon, chính mắt tôi nhìn thấy. Đây là phong tục tập quán của mỗi quốc gia, mỗi khu vực không giống nhau. Nhưng Phật trong Kinh Giới có dặn dò chúng ta ăn “Tam tịnh nhục”. Tam tịnh nhục là: không thấy giết, không nghe tiếng giết, không phải vì mình mà giết. Đi khát thực chính là ăn Tam tịnh nhục.

Về việc ăn chay, mọi người nhất định phải biết, duy chỉ có Phật giáo Trung Quốc là ăn chay, Phật giáo nước ngoài không có. Phật giáo Trung Quốc ăn chay là từ đâu? Là do Lương Võ Đế đề xướng. Quý vị nên biết, trước thời Lương Võ Đế, các pháp sư xuất gia Trung Quốc cũng ăn thịt, có điều chưa từng nghe nói uống rượu, chuyện này thì chưa nghe, nhưng ăn thịt là có. Lương Võ Đế đọc *Kinh Lăng Già*, thấy Bồ-tát tâm địa từ bi, không nỡ ăn thịt chúng sanh. Ông đọc xong rất cảm động, bèn tự mình đoạn dứt thịt cá, phát tâm ăn chay. Ông là vị đại hộ pháp của nhà Phật chúng ta, cho nên ông đề xướng phong trào ăn chay trong cửa Phật, phong trào ăn chay là do Lương Võ Đế dẫn đầu.

Mãi về sau này, Phật giáo bất luận là xuất gia hay tại gia đều ăn chay hết. Dường như hễ ăn mặn là chuyện kinh thiên động địa, tội không thể tha, đây đều là sự hiểu lầm rất lớn, do quý vị không tìm hiểu rõ lịch sử xem rốt cuộc nguồn gốc nó như thế nào.

Tuy nhiên, ăn chay thực sự rất tốt, đặc biệt là trong thời đại ngày nay. Thời đại hiện nay thật sự ăn chay là tốt nhất, điều này chúng ta phải biết. Vì sao tôi nói “đặc biệt là thời đại này”? Thời đại chúng ta đang sống, thịt thật sự không thể ăn, vấn đề quá nghiêm trọng. Ngày xưa quý vị ăn thịt heo, gà, dê, những con vật này đều được nuôi thả tự nhiên, cả đời chúng sống rất tự tại. Đến khi bị giết, lúc đó mới bắt chúng lại giết thịt. Bình thường chúng đều ở ngoài thiên nhiên, rất tự do tự tại, tâm trạng của chúng rất bình thường.

Bây giờ thì khác, súc vật nuôi đều bị nhốt trong chuồng; nói cách khác, vừa sinh ra đã bị kết án “tù chung thân”. Quý vị nghĩ xem, tâm trạng của chúng làm sao tốt được? Tâm trạng chúng chắc chắn là không tốt! Tâm trạng không tốt thì trong thịt sẽ có độc tố. Chỗ này cần chú ý, có đạo lý cả đấy!

Ấn Quang Đại Sư trong *Văn Sao* đã đặc biệt răn dạy các bà mẹ. Ở Đại lục, rất nhiều phụ nữ không hiểu đạo lý này, khi dùng sữa của mình cho con bú, hề vừa nổi giận xong, con giận vừa dứt liền cho con bú ngay, đứa trẻ chỉ vài ngày sau là chết, chết mà không rõ nguyên nhân. Là do khi nổi giận, sữa đó có độc. Cho nên Ấn Tổ dạy, sau khi phát cáu, ít nhất phải đợi hai tiếng đồng hồ sau, tâm trạng bình tĩnh trở lại rồi mới được cho con bú. Quý vị thử nghĩ xem, khi nóng giận thì toàn thân đều là độc tố! Những con vật được nuôi bây giờ, suốt ngày bị nhốt trong lồng, tù túng suốt đời cho đến lúc bị giết, sự oán khí của chúng lớn biết bao! Phần nộ! Cho nên cả người chúng đầy vi khuẩn, đầy mầm bệnh, quý vị ăn vào làm sao mà không sinh bệnh?

Hiện nay thịt không thể ăn. Ở Đài Loan tôi biết, còn tình hình ở nước ngoài thì tôi không rõ, Đài Loan nuôi heo sáu tháng là giết rồi. Tiêm thuốc, tiêm hormone kích thích tăng trưởng cho nó lớn nhanh, nhốt trong chuồng, sáu tháng là giết, con nào cũng béo tốt mập mạp, rồi bị đem đi giết. Gà thì sáu tuần, gà con vừa nở ra là tiêm thuốc, tôi nghe nói tiêm ba mũi, nó lớn vừa nhanh vừa béo, đều nhốt trong lồng, căn bản chưa từng thấy ánh mặt trời. Thứ này làm sao mà ăn được! Cho nên, thịt thà bây giờ không được ăn, ăn vào sẽ mắc bệnh, những căn bệnh kỳ lạ đều từ đây mà ra.

Trong việc ăn chay, nếu quý vị nói ăn chay không có dinh dưỡng, thì quý vị nhìn xem trong hàng xuất gia chúng tôi có rất nhiều vị cao tăng, vị nào tướng mạo cũng phương phi, đầy đặn, sao lại không có dinh dưỡng? Thân thể đều rất khỏe mạnh, điều này các vị đều đã thấy! Máy hôm trước có vị đến đây dự lễ Thủy Lục, quý vị xem Chân Thiên Lão Pháp sư, ngài Chân Thiên khoảng tám

mười tuổi rồi. Lần trước tôi đến đây, các vị cũng thấy Minh Sơn Lão Pháp sư, ngài Minh Sơn tám mươi một tuổi, đều là ăn trường chay cả đời. Nếu nói ăn chay không có dinh dưỡng, đó là sai lầm lớn, là quan niệm sai lầm của quý vị. Cho nên, phong trào ăn chay thực sự là tốt, không kết oán thù với tất cả chúng sanh, thân tâm thanh tịnh, nuôi dưỡng lòng từ bi của chính mình. Cần phải nói rõ những đạo lý này.

Tôi học Phật được sáu tháng là tôi ăn chay. Cũng không phải do người khác khuyên, mà do tôi hiểu rõ đạo lý trong đó, biết rằng ăn chay mới là chế độ ăn uống lành mạnh nhất, nên mới ăn. Người thế gian hiểu về vệ sinh, vệ sinh là bảo vệ sinh lý, sinh lý khỏe mạnh, xem trọng vệ sinh, ăn đồ phải sạch, phải tươi. Nhưng quý vị phải biết, thịt thà bây giờ bên trong không sạch, không tươi, quý vị dùng kính hiển vi soi là biết ngay, rất đáng sợ.

Hồi giáo (Islam) cao minh hơn người thường chúng ta, việc ăn uống của họ biết đến “vệ tánh”. Người thường chúng ta sơ suất, chỉ biết “vệ sinh”, còn họ hiểu “vệ tánh”, tức là bảo vệ tính tình. Họ biết thức ăn có tác dụng đối với sinh lý. Cho nên việc ăn uống của họ có sự lựa chọn, phạm những loài có tính tình không tốt, họ đều không ăn. Họ có chọn lọc, họ biết bảo vệ cái tính tình tốt đẹp của mình. Trước khi học Phật, lúc tôi còn đi học ở trường, tôi có nhân duyên tiếp xúc với Hồi giáo khoảng hơn một năm, gần một năm rưỡi. Tôi đọc sách của họ, tham gia các hoạt động giáo hội của họ. Tôi cũng từng tham gia Cơ Đốc giáo, nhưng tôi cảm thấy Hồi giáo còn hay hơn Cơ Đốc giáo, tôi rất tâm đắc. “Ngũ công, Ngũ điển” của họ rất có hương vị luân lý.

Sau này học Phật, mới biết trong nếp sống nhà Phật so với Hồi giáo lại nâng cao hơn một bậc. Phật pháp không chỉ “vệ sinh”, “vệ tánh”, mà còn biết bảo vệ tâm từ bi. Không ăn thịt chúng sanh là để nuôi dưỡng tâm từ bi. Chế độ ăn uống này mới là kiện toàn: Vệ sinh, Vệ tánh, Vệ tâm. Tôi hiểu rõ đạo lý này nên mới phát tâm ăn chay.

Quý vị nên biết, trong Phật pháp không ăn “ngũ tân”. Ngũ tân hay ngũ huân, chữ “huân” (葷) này là đầu chữ Thảo (cỏ), nó không phải là thịt, mà là: hành, tỏi, hẹ, kiệu, hưng cừ (hành tây). Những thứ này tại sao không được ăn? Là để “vệ tánh”, bảo vệ tính tình tốt đẹp. Trong *Kinh Lăng Nghiêm* Phật giảng rất rõ, năm loại này nếu ăn sống thì dễ động can hỏa, dễ nổi nóng. Nổi nóng thì không phải chuyện tốt. Tại sao không được ăn? Nguyên nhân là ở chỗ này. Còn nếu ăn chín, những thứ này sản sinh lượng lớn hormone, gây ra sự kích thích

sinh lý (tính dục), đều không tốt, cho nên Phật mới cấm. Cấm là có đạo lý của việc cấm.

Quý vị là người tại gia, trong rau dưa dùng một chút hành tỏi để điều vị, cái này không ngại, nó không khởi tác dụng, lượng rất ít thì không sao. Giống như rượu vậy, dùng làm rượu gia vị nêm vào thức ăn thì không say được, điều này cần phải biết. Phật mỗi khi chế định một giới luật, quý vị phải tự đặt câu hỏi: Tại sao phải chế định giới này? Chúng ta nên thọ trì như thế nào? Cho nên mỗi giới điều đều có “khai duyên”. “Khai - Già - Trì - Phạm” (Mở ra – Ngăn/đóng lại – Thọ trì/Giữ gìn - Phạm giới), giới luật không phải là chết cứng, mỗi giới điều đều sống động. Cuộc sống của người đệ tử Phật rất linh hoạt, những điều này đều cần phải biết. Đó là tôi lấy một ví dụ để nói.

Tiêu chuẩn của chữ “Thiện” nhất định phải rõ ràng. “Nhân thiên chi thiện” (Cái thiện của trời người): Chúng ta trong gia đình làm một người đệ tử Phật tốt, chính là làm một tấm gương mẫu mực trong gia đình, người trong nhà đều hoan hỷ với bạn, đều tán thán bạn, bạn mới là đệ tử Phật, trên mặt Phật mới có hào quang. Bạn học Phật mà để người ta nhìn thấy liền chán ghét, thì Phật khó xử biết bao, bạn làm mất mặt Phật rồi! Bạn sai rồi. Không được nói người khác sai, là chính mình sai. Cho nên ở mọi nơi, chúng ta phải làm rạng danh cho Phật, phải giữ thể diện cho Phật, như vậy mới được, điều này nhất định phải hiểu.

Cái thiện thứ hai là Tiểu thừa, nâng cao hơn rồi. Thanh văn, Duyên giác: *“Thọ trì tam quy, cụ túc chúng giới, bất phạm oai nghi”*, phải làm được ba điều này.

Cái thiện của Đại thừa Bồ-tát, ở đây chúng ta là kinh Đại thừa, cho nên “thiện nam tử, thiện nữ nhân” ở chỗ này là cái thiện của Đại thừa Bồ-tát. Vậy thì phải thêm bốn câu: *“Phát Bồ-đề tâm, tin sâu nhân quả, đọc tụng Đại thừa, khuyến tấn hành giả”*. “Khuyến tấn hành giả” chính là làm tấm gương tốt cho xã hội đại chúng.

Nói cách khác, tiêu chuẩn của thiện nam tử, thiện nữ nhân được nói trong kinh Đại thừa, là phải thực hiện được trọn vẹn cả ba điều kiện với mười một câu này. Đó mới là đối tượng mà Thế Tôn giáo hóa trong kinh điển Đại thừa.